

N:o 62.

Af Herr *Åke Andersson*: Ang. underdånig hemstallan till Kongl. Maj:t om rättighet för rusthållare vid indelta kavalleriregementena att under vissa vilkor begagna rusthållshästarne för jordbruksarbete.

Så länge frågan om försvarsväsendets omorganisering står så att säga på dagordningen, kan det väl synas för tidigt att föreslå någon vidare förändring derutinnan, likväl, och hur det än i framtiden dermed kommer att gestalta sig, är det icke för tidigt att i någon, fastän ringa mån, söka till att lindra de nog hårdt och ojemnt tryckta rusthållarne vid de indelta kavalleri-regementena. I samma mån folkmängden ökats, hafva hemmanen blifvit sönderstyckade, så att många inom samma rusthåll dels icke kunna föda någon häst och dels icke kunna jemte sina egna för sitt jordbruk nödiga dragare föda rustningshästen. Under sådant förhållande, vare sig hästens utfodring utropas som vanligt, på entreprenad delegarne emellan eller icke, kan den som kommer att föda honom betinga sig en ganska dryg foderlega. Under mindre gynnsamma år händer ofta, att ingen inom rusthållet kan föda densamma utan måste utackordera den till främmande person, vanligen till sådana som behöfva en ridhäst; i sådana fall har det ofta händt, att rusthållarne för sin tvungna upplåtelse af denna sin dyrbara egendom på ett eller annat sätt fått känbara efterräkningar. Fingo rusthållarne tillåtelse att använda sin rustningshäst till måttligt arbete, skulle det för rusthållare i allmänhet och synnerligast för de mindre delegarne blifva en betydlig lindring i utfodringskostnaden, som nu vanligen uppgår till 100 à 125 Riksdaler, och under vissa förhållanden derutöfver per år — dessutom kan det väl icke räknas för annat än hvad vi kalla lyx, att under omkring elfva månader om året hålla en häst, utan att få begagna honom till något arbete, med undantag af hvad som tillåtes, till kyrka och qvarn, men då hästen icke är van vid sele, riskerar man att använda honom ens till denna ringa nytta. Vanan är halfva naturen, säger ett gammalt ordspråk, och deruti ligger mycken sanning; den dagliga erfarenheten visar detta äfven med våra husdjur. En häst, van vid ständig rörelse, äfven om han någon gång anstränges, håller sig både friskare och uthärdar längre vid strapatser än den, som en längre tid står sysslöls. Vi torde hafva erfarenhet derpå med artilleri-hästarne, som till en del tagas från plögen och år efter år begagnas vid den ofta nog öfveransträngande exercisen för kanonerna

Många med mig torde äfven hafva gjort den erfarenheten, att en vanlig arbetshäst är ofta lika säker att begagna vid enskilda ridningar, ja till och med säkrare än rustningshästen. På dessa anförda, på fakta grundade skäl vågar jag föreslå:

Det Riksdagen för sin del täcktes besluta och hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att rustningshästarne vid de indelta kavalleriregementena för såvida delegarne inom rusthållet derom blifva ense, af rusthållarne begagnas till måttligt arbete, under iakttagande af föreskriften att alltid hålla honom i passabelt hull och skick.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm i Januari 1870.

Åke Andersson.

N:o 63.

Af Herr *Jonas Jonasson*: Om ställande på vakans af rotarne vid södra Möre härads trenne båtsmanskompanier samt de inflytande vakansafgifternas användande till aflöning för det nya befäl och underbefäl, som kan ifrågakomma.

Redan länge hafva innebyggarne i flera af rikets kustprovinser insett, att den nuvarande indelta båtsmansstyrkan öfverstiger Kongl. flottans nuvarande behof af bemaning och derföre öfverlemnad sig åt den förhoppning, att en del af denna styrka måtte komma att ställas på vakans. Nu har Kongl. Maj:t uti sin till Riksdagen afgifna nådiga Proposition angående Statsverkets tillstånd och behof jemte tillhörande bilagor ansett sig böra för Riksdagen tillkännagifva, att till följd af den under sednare åren vidtagna ombildning af vårt sjöförsvaret ett betydligare antal båtsmansrotar blifvit för sjöförsvaret obehöfliga. Kongl. Maj:t föreslår emellertid i nåder, att 4 Norrlands, 2 Hallands, 1 Westergötlands, 1 Östergötlands, 1 Bohusläns och 3 Södra Möre härads båtsmanskompanier, tillsammans 1897 båtsmansrotar, skola öfverflyttas till indelta arméen, och